

משטרת ישראל
אגף המבצעים

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

			נהלי אג"מ
מספר: 221.110.04	תת-פרק: מענה מבצעי לאירועים	פרק: מבצעים וחירום	
שם: הסדרת התנהלות מ"י אל מול גורמי תקשורת באירועים מבצעיים			תאריך פרסום: 30/07/2020
			תאריך תחילה: 03/02/2019
			תאריך ביטול:
			נוסח: 1

נוהל זה תקף עד הודעה אחרת

1. **תקציר:**

- א. **מהות הנוהל** - נוהל זה בא להסדיר את אופן התנהלות המשטרה אל מול גורמי התקשורת במהלך אירועים מבצעיים המתרחשים במרחב הציבורי.
- ב. **מצבים מבצעיים אפשריים עם מעורבות גורמי תקשורת** :
 - 1) אירוע מבצעי מתוכנן.
 - 2) אירוע מבצעי שאינו מתוכנן.
- ג. **הרעיון המרכזי** - יצירת כללים להתנהלות המשטרה אל מול גורמי התקשורת בהתאם לאופי האירועים והנסיבות.
- ד. **השיקולים העיקריים לכתיבת הנוהל** - עריכת איזון ראוי בין חופש הסיקור העיתונאי על ידי גורמי תקשורת לבין חובת המשטרה לשמירה על הסדר הציבורי, מניעת פגיעה בחיי אדם ובשלמות גוף.
- ה. **אחריות מקצועית לנוהל** – ר' תחום תכניות ונהלים - מחלקת המבצעים.

2. **מטרת הנוהל:**

אירועים מבצעיים במרחב הציבורי עשויים לעורר עניין ולכן פעמים רבות מלווים במגע ישיר עם גורמי תקשורת המבקשים להגיע לאירוע, לסקרו ולתעדו. מטרתו של נוהל זה הינה קביעת כללים להתנהלות המשטרה אל מול גורמי תקשורת במהלך אירועים במרחב הציבורי במצבים שונים ונסיבות משתנות. נוהל זה לא יחול על פעולות חקירה (לרבות מעצרים) אותן עורכת המשטרה במרחב הציבורי במסגרת חקירה פלילית מתנהלת.

3. הבסיס החוקי:

- א. סעיפים 3, 4, 4א, 5 לפקודת המשטרה [נוסח חדש] התשל"א - 1971
- ב. סעיפי עבירות לפי פרק ט סימן א (שיבוש עשיית משפט), 275, 275א (הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו), 287 (הפרת הוראה חוקית) לחוק העונשין, התשל"ז-1977
- ג. סעיפים 2, 2א, 5 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981

4. מושגים:

- א. אירוע מבצעי מתוכנן - אירוע המתבצע בעמ"ט (סדורה/חפוזה).
- ב. אירוע מבצעי בלתי מתוכנן - אירוע המתרחש ללא התראה.
- ג. גורמי תקשורת – עיתונאים וצלמים ובלבד שנושאים תעודה של ארגון רשמי מוכר כדוגמת אחת מהתעודות המופיעות בנספח לנוהל זה.
- ד. זירת אירוע - חלק מהמרחב הציבורי בו מתרחש אירוע המטופל על ידי המשטרה אשר גורמי תקשורת מעוניינים לסקר אותו.
- ה. מפקד אירוע - מפקד שמונה למלא משימה המתרחשת בשטח (או הוא ממלאה מתוקף תפקידו) אם באירוע מתוכנן מראש או בלתי מתוכנן.

5. השיטה:

- א. הגורמים המוסמכים לקבל החלטה בהתאם לנוהל זה:
 - 1) באירוע מתוכנן – הטלת מגבלות על פעילות עיתונאים בהתאם לנוהל זה באירוע מתוכנן תתבצע על ידי מפקד האירוע כפי שנקבע בפקודה המבצעית.
 - 2) באירוע בלתי מתוכנן – הטלת מגבלות על התנהלות עיתונאים בהתאם לנוהל זה באירוע בלתי מתוכנן תיעשה על ידי מפקד האירוע בשטח אך תדווח בהזדמנות האפשרית הראשונה למפקד הטריטוריאלי כדלקמן:
 - א) אירוע תחנתי - ידווח למת"ח/סמת"ח
 - ב) אירוע מרחבי - ידווח לממ"ר/סממ"ר
 - ג) אירוע מחוזי - ידווח לממ"ז/סממ"ז
 - ד) אירוע ארצי - ידווח למפכ"ל/סמפכ"ל
 - 3) במקרה מיוחד – ראה בסעיף 6.ג. מקרים בהם הטלת מגבלות טעונה אישור קצין בדרגת תת ניצב לפחות.
- ב. עקרונות בהתנהלות מול גורמי תקשורת:
 - 1) חופש העיתונות ובכלל זה הזכות לסקר אירועים במרחב הציבורי, מאפשרים את מימוש חופש הביטוי וזכות הציבור לדעת, זכויות יסוד שמחן נהנה כל אדם בישראל.
 - 2) משטרת ישראל רואה בגורמי התקשורת כבעלי תפקיד מיוחד בהבאתו של מידע לידיעת הציבור שכן התקשורת משמשת כזרועו הארוכה של הציבור בשטח לקבלת מידע.

- 3) משטרת ישראל מחויבת בהגנה על זכויות היסוד ובכלל זה על חופש הביטוי ועל זכות הציבור לדעת. משטרת ישראל מכירה בחשיבות תפקידם של גורמי התקשורת במימוש זכות הציבור לדעת ובחשיבות נוכחותם של אנשי תקשורת בשטח.
- 4) בצד חובתה של משטרת ישראל לאפשר לגורמי תקשורת לממש את תפקידם ולבצע סיקור תקשורתי בזירות אירוע עומדת לה החובה לשמור על החוק ועל הסדר הציבורי.
- 5) בהתנהלותו של שוטר במרחב הציבורי עליו לבצע משימותיו, תוך עריכת איזון ראוי בין השמירה על חופש הסיקור התקשורתי לבין זכויות ואינטרסים מתנגשים אחרים ובכלל זה השמירה על חיי אדם ושלמות גופו, שמירתו של הסדר הציבורי.
- 6) ככלל, משטרת ישראל תאפשר לגורמי תקשורת לגשת לזירות אירועים, גם במקרים בהם הגישה לאזרחים הינה אסורה או מוגבלת, פרט למקרים חריגים כקבוע בנוהל זה.

6. פרוט השיטה:

א. הכלל- גישת גורמי תקשורת לזירות אירוע

- 1) שוטר יאפשר לגורמי תקשורת להגיע לזירות אירוע ולסקר אותן, גם אם הכניסה לזירה נאסרה למי שאינם גורמי תקשורת, בכפוף לכך שהוצגה בפני השוטר תעודה של אירגון רשמי מוכר כדוגמת אחת מהתעודות המופיעות בנספח לנוהל זה.
- 2) מפקד אירוע יפעל, אם הדבר ניתן, על מנת ליחד מקום בזירת אירוע או בסמוך לה לטובת גורמי תקשורת, ממנו ניתן לסקר את האירוע באופן יעיל (תצפית טובה על האירוע, זוויות צילום טובות וכו') בהתייעצות עם דובר מרחבי/מחוזי/ארצי.

ב. החריגים – הגבלה או מניעת כניסה של גורמי תקשורת לזירות אירוע

מפקד אירוע רשאי להגביל גישה של גורמי תקשורת לזירות אירוע או למנוע גישה כאמור בהתקיים אחת מהנסיבות הבאות:

- 1) קיים חשש ממשי לפגיעה בחיי אדם או בשלמות גופו.
- 2) בנסיבות העניין סבור מפקד האירוע שכניסת איש התקשורת לזירה תשבש מהלכי חקירה.
- 3) בנסיבות העניין סבור מפקד האירוע שכניסת איש התקשורת תביא לפגיעה חמורה בפרטיותו של אדם.
- 4) בנסיבות העניין סבור מפקד האירוע שכניסת איש התקשורת תהווה הפרה של צו לסגירת השטח על פי כל דין, כגון: צו שיפוטי, צו שטח צבאי סגור, קיומה של החלטה מכוח הדין על "שטח סטרילי" לגבי אישיות מאובטחת.

ג. קצין שהוא בדרגת תת ניצב רשאי להגביל גישה של גורמי תקשורת לזירות אירוע או למנוע גישה, בהתקיים אחת מהנסיבות הבאות:

1) קיים חשש ממשי לפגיעה חמורה בשלמות גופו של איש התקשורת אם תתאפשר הגישה.

2) קיים חשש ממשי כי כניסתו של איש התקשורת תסלים אווירה של אלימות לרמה העלולה לסכן חיי אדם, ולאחר ששוכנע שאין אפשרות אחרת להתמודד עם הנסיבות.

3) מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות למנוע מאיש תקשורת להכנס לזירת האירוע.

ד. מגבלות גישה

ככל שיתקיימו החריגים הקבועים בס"ק 6.ב או בס"ק 6.ג. לעיל, ישקול מפקד האירוע או קצין בדרגת תת ניצב בהתאמה, אם ניתן לאפשר כניסת אנשי תקשורת תוך הטלת אחת או יותר מההגבלות הבאות:

- 1) ליווי העיתונאים בזירה על ידי כוח משטרת.
- 2) הגבלת המיקום בזירה אליו יורשו העיתונאים לגשת.
- 3) הגבלת פרק הזמן בו יורשו העיתונאים לשהות בזירה.
- 4) כל תנאי סביר אחר שיש בו כדי לצמצם את החששות שבס"ק 6.ב ו-6.ג. לפני הטלת המגבלות יתייעץ מפקד האירוע עם הדובר המרחבי/המחוזי.

ה. מניעת גישה

מצא מפקד אירוע או קצין בדרגת תת ניצב כי לא ניתן להסתפק בהטלת מגבלה אחת או יותר מהמגבלות המפורטות בס"ק 6.ד. לעיל, וכי נדרש שלא לאפשר לגורם תקשורת להיכנס לזירת סיקור תקשורת, רשאי הוא למנוע ממנו מלגשת לזירה לאחר שהתייעץ עם הדובר המחוזי שידווח על כך למשל"ט הדוברות.

ו. הגבלת הכנסת אמצעי צילום

מפקד אירוע רשאי להגביל הכנסה של אמצעי צילום לזירת אירוע אם בהצבת ציוד הצילום יש משום חסימה משמעותית של המעבר במקום, באופן שפוגע בביצוע תפקידו של השוטר באירוע או מפר את הסדר הציבורי. במקרה כזה יבחן השוטר אם ניתן לאפשר כניסה של אמצעי ציוד נייד (ללא חצובה).

ז. הסרת המגבלות

מפקד אירוע שמנע מאיש תקשורת לגשת לזירת אירוע או שהטיל מגבלות על גישה לזירת אירוע יסיר את מגבלות הגישה שהוטלו מיד בסמוך לחלוף עילת המניעה.

ח. דיווח

מפקד אירוע שהורה על מניעת גישה לזירת אירוע או שהטיל מגבלות על גישה לזירת כמפורט בנוהל זה אירוע דיווח על החלטתו למכלול השליטה (מרד"מ או חפ"ק) מוקדם ככל הניתן על מנת שהאירוע יוזן במערכות המידע המשטריות.

ט. תפקיד הדוברות

- 1) דוברות משטרת ישראל מהווה הכתובת היחידה והבלעדית המקשרת בין גורמי תקשורת ובין משטרת ישראל.
- 2) פנה גורם תקשורת לדובר מרחבי/מחוזי, בבקשה לשנות החלטה של מפקד אירוע שניתנה בהתאם לנוהל זה, יפעל הדובר מול המפקד הרלבנטי על מנת לבחון שינוי ההחלטה. במקרים המתאימים תערך פניה לשינוי החלטה מטעם דוברת המשטרה למפקד המחוז הרלבנטי.
- 3) באירועים בהם יש עניין תקשורתי מיוחד המשטרה תעשה מאמץ לתגבור המענה הדוברותי לצורך מתן מענה בזמן אמת לגורמי תקשורת בשטח.
- 4) הדוברות תפעל ליידע גורמי תקשורת באירועים בהם ידוע מראש על הטלת מגבלות לסיקור עיתונאי.

י. תדרוך שוטרים

גורמי הדוברות והמפקדים יתדרכו את השוטרים בנושאים הנכללים במסמך זה במיוחד לפני פעילות שבה צפויה נוכחות של אנשי תקשורת ירועננו ההוראות לשוטרים.

7. נספחים:

א. נספח א' - תעודת עיתונאי

נספח א – תעודות עיתונאי - דוגמאות :

